

11. Lozynskyi M. Relihiino-osvitnie knyhovydannia v Ukraini: istoriia ta suchasnist / M. Lozynskyi // *Ukraina: kulturna spadshchyna, natsionalna svidomist, derzhavnist* : zb. nauk. pr. – Lviv : Instytut ukrainoznavstva im. I. Krypiakevycha NAN Ukrainy, 2010. – Vyp. 19. – S. 122–126.

12. Rozhylo M. A. Suchasni tendentsii rozvytku relihiinoho knyhovydannia dlia ditei / M. Rozhylo // *Naukovi pratsi Kamianets-Podilskoho natsionalnoho universytetu imeni Ivana Ohiiienka. Filolohichni nauky*. – Kamianets-Podilskyi : PP «Medobory-2006», 2011. – Vyp. 25. – S. 242–244.

13. Fylypchuk S. Khrystyianski vydavnytstva v suchasni Ukraini / S. V. Fylypchuk // *Naukovi zapysky Natsionalnoho universytetu «Ostrozka akademiia», seriia «Istorychne relihiieznavstvo»* – Vypusk 10. – S. 144–151.

Ушинская А. Библия: украинские вариации для детской аудитории. В статье проанализированы украинские издательства, в репертуаре которых есть Библии для детей; исследуемые издания выделены в отдельный вид в классификации по социально-функциональному назначению (издание Библий, библейских историй, рассказов, притч); исследованы издательские вариации украинских изданий Библий для детской аудитории; определено, что издания Библий за материальной конструкцией, кроме традиционных изданий, представлены и книгами-игрушками: библейские истории издательско воплощают в книгах-пазлах, книгах-подделках, интерактивных книгах, книгах-сумочках и книгах-раскрасках; зафиксировано уникальные книги (библейские истории), где прослеживается «детская литература» в двух аспектах: реципиентами и «авторами» одновременно выступают дети.

Ключевые слова: Библия, библейские истории, детские издания, Библия для детей, книга-игрушка, религиозное издательство.

Ushynska A. Yu. The Bible: its Ukrainian Variations for Children's Audience. This article analyzes ukrainian publishing houses that represent publications of Bibles for children. These editions are distinguished as a particular kind of publication according to the social and functional purpose (Bible publications, publications of Bible stories, novels, and parables). It is also investigated publishing variations of ukrainian editions of Bible for children. The article also defines untraditional editions, which are represented by entertaining books such as puzzle books, interactive books, handmade books, book-bags and coloring books. Besides we mention about unique books, that have been written children and for children.

Keywords: Bible, Bible stories, editions for children, Bible for children, entertaining books, religious publishing house.

Адреса для листування: anastasia_u93@mail.ru.

Стаття надійшла до редакції 01.06.2016.

УДК 007:304:070 (477.82)

Наталія Шульська – кандидат філологічних наук,
старший викладач кафедри соціальних комунікацій
Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки,

Тетяна Швирид – студентка Інституту філології та журналістики
Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки

Робота редактора над пунктуаційними помилками у друкованих ЗМІ

Статтю присвячено розгляду найбільш типових пунктуаційних помилок у мові друкованих ЗМІ, а також роботі над ними редакторів газет. Проведено моніторинг пунктуаційних анормативів, зафіксованих на сторінках волинських видань і всеукраїнської газети «День». З'ясовано, що на рівні простого речення високу помилкобезпечність мають випадки, пов'язані з пунктуаційним оформленням вставних слів і словосполучень, простих еліптичних речень, однорідних членів речення, підмета і присудка. У складному реченні найчастіше трапляються помилки, пов'язані з пунктуаційним оформленням складнопідрядних конструкцій. Наголошено на гострій потребі вдосконалення процесу редагування, підвищення рівня правописної культури в сучасних друкованих ЗМІ.

Ключові слова: редактор, помилка, друковані ЗМІ, пунктуація, розділовий знак, просте речення, складне речення.

© Шульська Н., Швирид Т., 2016

Постановка наукової проблеми та її значення. Друковані ЗМІ мають високий рівень довіри серед населення як з погляду змісту, так і форми, оскільки дуже часто малокомпетентні у сфері лінгвістики читачі беруть за зразок правильності «те, що написано в газеті», професіонали ж навпаки критично підходять до «подання» публіцистичних матеріалів. Безперечно, кожен працівник редколегії зобов'язаний ідеально володіти нормами сучасної української мови, бути обізнаним з усіма змінами та доповненнями, аби й надалі забезпечувати гідний рівень своєму ЗМІ. З огляду на це медіапрацівникам таких видань варто усвідомлювати ступінь неабиякої відповідальності. Вони перші, хто, по суті, відображає рівень мовної культури всієї держави або ж навіть і формує його. Проте чимало періодичних видань не відповідають критеріям грамотності. Особливо це стосується пунктуаційного оформлення журналістських текстів, які, попри те, що проходять редакторську правку, усе ж потрапляють на сторінки газет із помилково розставленими або взагалі відсутніми розділовими знаками. У зв'язку з цим постає гостра потреба вдосконалення процесу редагування, підвищення рівня правописної культури в сучасних друкованих ЗМІ, чим і зумовлена актуальність представленої розвідки.

Аналіз досліджень проблеми. Над аналізом питань мовної грамотності в періодичних українських ЗМІ працювали Т. Бондаренко, яка розробила конструктивну типологію лінгвоанормативів на матеріалі газет [1–3]; А. Капелюшний, у роботах якого з'ясовано типологічні особливості журналістських помилок різного рівня [5–6]; Л. Боярська, яка виявила помилконебезпечні зони в газеті «Урядовий кур'єр» [4]; І. Мариненко, котра охарактеризувала пунктуаційні та граматичні ненормативні утворення на сторінках журналу «Український тиждень» [7]. Проблемам лінгвокультури у мас-медіа присвятили свої студії З. Партико [8], О. Пономарів [9], О. Сербенська [10], В. Супрун [11] та ін. (див. також наші праці [12–14]). На думку учених, «помилка – це аноматив, тобто таке ненормативне лінгвоутворення, що виникає в результаті невмотивованого порушення літературної норми і є наслідком неправильних мисленневих операцій» [1, с. 10].

Мета дослідження – здійснити науковий опис пунктуаційних ненормативних явищ, уживаних у друкованій пресі, провести моніторинг зафіксованих аномативів, виявити найтиповіші з них і вказати на основні помилконебезпечні місця на рівні пунктуації у журналістських текстах.

Матеріалом розвідки слугували матеріали волинських газет («Волинь-нова», «Сім'я і дім», «Віче», «Волинська газета», «Луцький замок» та «Волинські новини» (яке функціонує як друкований ЗМІ із 2016 року) за 2015–2016 роки, а також журналістські тексти всеукраїнського видання «День» за 2014–2016 роки.

Виклад основного матеріалу й обґрунтування отриманих результатів дослідження. Покращенню процесу редагування та підвищенню комунікативної ефективності аналізованого тексту має сприяти використання медіапрацівниками протипомилкового апарату, що містить дані про найбільш типові ненормативні місця на сторінках газет. Якраз найбільш частотні пунктуаційні помилки, на яких редактор повинен акцентувати увагу у процесі роботи над текстом, представлено у пропонованій розвідці.

Порушення норм пунктуації поширене на сторінках друкованих видань. І. Мариненко відзначає, що «суб'єктивно відсутність певного знака нібито й не призводить до того, що реципієнт хибно зрозуміє інформацію, проте об'єктивно будь-яка пунктуаційна помилка певною мірою порушує зміст висловлювання» [7, с. 108–109]. З метою уникнення будь-яких спотворень у реципієнтському сприйнятті журналісти і редактори зобов'язані дотримуватися нормативного пунктуаційного оформлення текстів.

До пунктуаційних помилок відносимо відсутність потрібного розділового знака; уживання зайвого чи помилкового знака пунктуації. У проаналізованих виданнях виявлено понад 300 аномативів пунктуаційного характеру, найчастотніші з них – помилки у простих ускладнених та складних реченнях.

Зокрема, на рівні простого речення простежено:

- ненормативне вживання тире між підметом і присудком : Мрії – збуваються (Д 11.02.14, 2); Відповідальність – неабияка (СіД 29.01.2015, 3); Тож профспілкові організації нині – особливо важливі (ВГ 12.03.2015, 7); Вона – найкращий і найкрасивіший консул за період існування

дипломатичної установи (ЛЗ 28.04.2016, 2); 3 1 вересня минулого року вона – військовослужбовець Збройних сил України (ВН 17.03.2016, 17);

- помилкове написання коми між підметом і присудком: Але частина Білої гвардії, ні за яких умов не погоджувалася залишати Батьківщину (Д 13.03.14, 5); Нездатність Заходу висунути свою версію міжнародних прав і їх порушень з формулюваннями закону й легітимності, призведе до трагедії (Д 10.04.14, 3);

- відсутність тире, де його передбачає норма: «Всякі» це ті олігархи, хто за паспортом не Ахметов (Д 8–9.04.2016, 26); Маруся характерниця, тому її не бере куля (В 12–18.03.2015, 6); Важливо не зациклюватися на собі (СіД 12.03.2015, 15);

- невмотивоване використання двокрапки між присудком і підметами, зважаючи на відсутність узагальнювального слова: Перед князем у місто завітали: головний князівський блазень із ведмедем, скарбничий, кулінар, пекар та винороб (Д 4.03.14, 12). На позицію у рейтингу впливали: частотність, з якою робітники тієї чи іншої спеціальності вислуховують догани від начальства, рівень відповідальності і загальна ефективність їхньої боротьби зі стресом на робочому місці (ЛЗ 28.04.2016, 11);

- неправильне вживання ком між однорідними членами речення, поєднаними неповторюваним сполучником: Інженер Сергій Толмачов 40 років тому закінчив музичну школу, і тепер вирішив зіграти для донеччан (Д 11.02.14, 12), У фіналі 12-річний школяр виконав пісні «Дивлюсь я на небо» та «Одна калина», і своїм співом підкорив країну у прямому телеєфірі (В 12–18.03.2015, 7); Учитель почув шум, і, не з'ясувавши, хто винен, вигнав її (СіД 29.01.2015, 14); Найчастіше після вживання березового соку камені і так званий пісок «зрушують» із місця, і, якщо великих розмірів, заблоковують сечовивідні шляхи (ВГ 31.03.2016, 14). У зазначених конструкціях кому між однорідними присудками поставлено за аналогією до складносурядних речень;

- відсутність розділових знаків між однорідними членами, зокрема там, де використано повторювані єднальні сполучники: Тут слово узяв військовий експерт Ігор Коротченко, який не став панькатися й зі всією солдатською прямою назвав і причини війни_ і її призвідників (Д 8–9.04.2016, 27); До речі, мисливці мають намір шукати справедливості і на засіданні профільної комісії обласної ради_ і на грядущій сесії (ВГ 12.03.2015, 10). Серед безлічі пережитих письменником любовних авантур були трагедії_ і комедії, і романтичні мелодрами, і легкі водевілі (В-Н 24.01.2015, 7);

- невмотивоване виділення неоднорідних членів речення: <...> на зміну добре відомим чорнобілим телевізорам, з великою антеною у вікні, поступово прийшли так звані smart телевізори (СіД 12.02.2015, 4).

Найвищий рівень помилконезбезпечності серед пунктуаційних аномативів становить не виокремлення вставних слів та елементів: На щастя_ повторення не сталося (Д 11.02.14, 8), На жаль_ кримінального провадження не відкрили (В 12–18.03.2015, 5); Звичайно_ мав поет як доброзичливих друзів, так і підступних ворогів (В 12–18.03.2015, 5); Отже_ виходить так, що <...> (В 12–18.03.2015, 6); Може_ хоч губи вмочили б (В 12–18.03.2015, 6); Очевидно_ Путіну до кінця не зрозумілі справжні цілі й мотиви тих самих підрозділів (СіД 29.01.2015, 4); (ВГ 12.03.2015, 3); Таким чином_ Микола Пархомук та Андрій Харлампович пропрацювали більше року (ВГ 31.03.2016, 2); Втім_ сторонам вдалося досягти компромісу (ЛЗ 28.04.2016, 7). Натомість зафіксовано схильність пунктуаційно відокремлювати інші елементи, які не належать до вставних: Ми, фактично, пропонуємо повернутися до тих домовленостей (Д 10.04.14, 2), Тим часом, саме квітень можна назвати часом «жнив» для газових сховищ (Д 10.04.14, 2), Тому, кожен повинен розуміти, що <...> (СіД 15.01.2015, 9); Тільки завдяки новим механізмам, зокрема, ЗНО для бакалаврів, ми зможемо ліквідувати явище хабарництва під час студентських сесій (ЛЗ 12.03.2015, 6); Ігор, навпаки, був палким та наполегливим (СіД 12.03.2015, 13) тощо.

Поширеними аномативами є місця невмотивованого використання тире в простому еліптичному реченні: Саме Возницькому належить ідея створення нових філій галереї – у занедбаних або відбудованих та реставрованих пам'ятках архітектури (Д 8–9.04.2016, 1); У Національному медичному університеті імені О. О. Богомольця – черговий скандал (Д 8–9.04.2016, 1); Увесь підакцизний товар – без марок акцизного збору встановленого зразка (В 12–18.03.2015, 2); Порятунком народу – в руках самого народу (В12–18.03.2015, 6); Перед очима – те саме

чорне небо (В 26.02–4.03.2015, 13); Перспектива у Луцьку – за електротранспортом (ЛЗ 12.03.2015, 2); У репертуарі ансамблю – класичні твори (ЛЗ 12.03.2015, 6); Близько 40 % бомбосховищ – у неналежному стані (СіД 29.01.2015, 1). У реченні «У будь-якому випадку, попереду – немало роботи» (СіД 29.01.2015, 3), окрім вищеназваної помилки, є ще і ненормативне написання коми між неоднорідними членами речення.

Численними випадками представлено порушення правил відокремлення додатків, що починаються прийменниками замість, крім, окрім: Замість повалення царя_ він отримає можливість відігратися на дострокових парламентських виборах (Д 11.02.14, 5); Крім програм_ треба було б подивитися і співставити рівень життя і рівень задекларованих доходів (Д 10.04.14, 5). Поодинокі такі додатки відокремлено лише з одного боку: Виставка триватиме до 14 квітня щодня, окрім понеділка й останнього вівторка місяця_ з 10.00 до 17.30 (Д 8.04.14, 12); Дуже була складна ситуація_ зокрема зі спробою створення так званої «Донецько-Криворізької республіки» <...> (Д 8–9.04.2016, 5) тощо. Натомість виявлено схильність відокремлювати другорядні члени речення всупереч нормі: Згідно з його інформацією, чоловік вирощував коноплю протягом двох-трьох тижнів (ВН 17.03.2016, 2); Для гарантування безпеки, на деяких ділянках рух тимчасово перекрито (Д 10.04.14, 5); Архіви справи В. М. Івасюка зберігалися в Москві, з грифом «Таємно» (Д 4.03.14, 11).

Редактори газет часто виділяють комами з обох сторін сполуку зокрема (відповідно за аналогією до вставного слова), вживану в ролі зв'язного компонента відокремленого додатка, яку потрібно виділяти лише на початку: Це зумовлено низкою фактів, зокрема, тим, як інженерну інфраструктуру населених пунктів проектували й будували, а також тим, як її експлуатують зараз (ЛЗ 28.04.2016, 4); Однак, за словами одного зі згаданих правоохоронців, зокрема, дільничного поліцейського Андрія Зосімчука, він того вечора чергував (ВН 17.03.2016, 6). Трапляються випадки уживання відокремленого додатка без розділових знаків: Документи для участі в конкурсі приймають у робочі дні з 8.00 до 17.00 (по п'ятницях до 16.00)_ крім вихідних та святкових днів_ в управлінні транспорту та зв'язку <...> (ЛЗ 28.04.2016, 9).

Окрім проаналізованих вищепомилкових пунктуаційних місць, у журналістських текстах поширені такі ненормативні явища:

- уживання зайвого розділового знака (найчастіше тире): Тоді нижчі крани були – метрів 20 (ВН 17.03.2016, 17);

- помилкове написання пунктуаційного знака: Значна подія відбулася цими днями в житті дошкільного навчального закладу № 5 м. Луцька: відкриття картинної галереї (ЛЗ 12.03.2015, 6) (треба: тире);

- відсутність розділового знака при відокремленій прикладці (виділено лише з одного боку): Доки Волинь живе в очікуванні справжньої весни, на Гаваях, 50-му штаті США – справжнє літо! (ВГ 31.03.2016, 16) (після США потрібна кома або ж після Гаваях – тире); В яких був лише один спадкоємець: США (Д 11.02.14, 8) (варто написати тире);

- неправильне відокремлення препозитивного означення: Ледь живий, утікач натрапляє на дім лісівника (Д 13.03.14, 5);

- відсутність відокремлення постпозитивного поширеного означення, вираженого дієприкметниковим зворотом: Близький Схід створений тоді – це більш – менш Близький Схід сьогодні (Д 11.02.14, 8) або ж відокремлення лише з одного боку за допомогою тире: Чи не краще реставрацією Хрещатика – продуманою, вправною, прискореною наглядно демонтувати здатність змінювати життя на краще? (Д 18–19.04.14, 10);

- невідокремлення постпозитивної прикладки: Гуру реклами Девід Огілві рекомендував у заголовках використовувати слова «безплатний» та «новий» (Д 10.04.14, 12).

Існують випадки відхилення від пунктуаційних норм у складному реченні. На сторінках газет часто присутні аномалії у складнопідрядних реченнях, що засвідчують такі порушення:

- невідокремлення підрядних частин: До речі, ті хто не зумів потрапити на концерт «Квітка-душа» мають нагоду почуте (треба кома після «душа», + почути) (Д 23.04.14, 2). Подібно й у випадку багатоконфінентного складнопідрядного речення: Я досить довго придивлявся до інноваційних проєктів, бо зрозумів, що класичний бізнес, яким його бачать в сучасному світі_ трохи нудний насправді (Д 8–9.04.2016, 10); Однозначно лише те, що все, що для нас погано – їй на руку (СіД 29.01.2015, 4) (необхідно підрядну частину що для нас погано виділити комами з обох сторін); А щоб

перевірити, який чай готувати вигідніше – традиційний чи трав'яний – порівняймо ціни на чорний чай і лікарські трави (СіД 12.03.2015, 12) (аналогічно до попереднього: після слова трав'яний повинна бути кома);

- ненормативне вживання тире замість коми: Якби Франція ще в 1936-му мобілізувала б проти мене потрібну кількість дивізій – я б не встояв (Д 4.03.14, 4); Коли політики мовчать – починає говорити вулиця (потрібна кома) (Д 11.02.14, 5); Як поводить ся натовп – так поводить ся й індивід (СіД 12.03.2015, 2); Напевно, згодом не треба буде і ходити до школи – адже заняття можуть відбуватися в мережі з допомогою веб-камер (ВН 17.03.2016, 17). У реченні «Крім того, в нас є декілька радників, які зараз живуть за кордоном: Алекс Нескін, Антон Карполан, Джеймс Хуанг» (Д 8–9.04.2016, 10) неправильно використано двокрапку, оскільки, зважаючи на наявність підрядного означального компонента, тут мали б стояти кома та тире;

- наявність зайвого одного або кілька розділових знаків. Так, у конструкції: <...> «Вісімці» відмовили в прокаті, через те, що персонажами фільму є бійці ОМОНа (Д 10.04.14, 10) зафіксовано ненормативне дублювання коми перед підрядною частиною, де потрібен лише один розділовий знак; у реченні: Треба зрозуміти, що або сьогодні, або через роки, – Росія знову намагатиметься анексувати територію України (Д 8.04.14, 2) виявлено невмотивоване використання коми й тире посередині підрядної частини;

- відсутність коми між двома предикативними частинами: Прошло не так багато часу і на зміну добре відомим чорно-білим телевізорам, з великою антеною у вікні, поступово прийшли так звані smart телевізори (СіД 12.02.2015, 4).

У газетних текстах нерідко трапляються аномалії у складносурядних реченнях: Тож скажімо романтизму дипломатичне так і може бути нам цілком реально усміхнеться радість подолань (Д 18–19.04.14, 10) відсутня кома між двома предикативними частинами (також не відокремлено вставну конструкцію «може бути»); Ми їх поінформували_ і вони нам надіслали 70 бійців внутрішніх військ (Д 8–9.04.2016, 4); Це прописано в законі «Про міліцію»_ і суб'єктом застосування спецзасобів СБУ не є (Д 8–9.04.2016, 5); аналогічно і в такому випадку (тільки перед сполучником а): Розповіла Олена Хвальова, директор львівського кінотеатру «Планета кіно»_ а коментарі Укрінформу (Д 10.04.14, 10); в конструкції: Оце і є реальна загроза миру – а не брехливі вигадки Кремлівських телегубельсоїдів (Д 4.03.14, 4) ненормативно використано тире замість коми перед зіставним сполучником а. Натомість зафіксовано випадок відокремлення сурядних частин зі спільним сполучником але всупереч нормі: Але це трохи інша сфера, і такий пристрій є дорогим (Д 8–9.04.2016, 10).

Наявні також порушення в комбінованих синтаксичних одиницях. Так, у трикомпонентному реченні: Польський прем'єр Дональд Туск, який заявив Україна має протистояти російській експансії (Д 15.04.14, 2) немає вказівки на відокремлення другої і третьої частин між собою. Після слова заявив потрібна двокрапка. Подібно і в реченні Ви гадаєте_ у мене не було дилеми_ чи застосовувати силу? (Д 8–9.04.2016, 5), де після першої частини доцільно поставити двокрапку.

Неодноразово зафіксовано відхилення від норми і в безсполучникових конструкціях, де замість потрібної двокрапки використано тире: Скажу більше – цю роботу фактично провалено (Д 11.02.14, 2); Зараз місцева влада ніхто – в Криму окупаційний режим (Д 4.03.14, 8) тощо. Існують приклади, де невмотивовано використано розділові знаки: Тільки тоді сліпі – прозріють, німі – заговорять (Д 10.04.14, 10) (треба: Тільки тоді сліпі прозріють – німі заговорять).

Висновки та перспективи подальшого дослідження. Отже, охарактеризувавши найбільш типові аномалії пунктуаційного характеру у журналістських матеріалах, ми встановили, що на рівні простого речення в усіх газетних текстах високу помилконебезпечність мають випадки, пов'язані з пунктуаційним оформленням вставних конструкцій (38 % від виявлених у простому реченні помилок), простих еліптичних речень (27 %), однорідних членів речення (14 %), підмета і присудка (13 %). На рівні складного речення в аналізованих виданнях найчастіше трапляються помилки, пов'язані з пунктуаційним оформленням складнопідрядного речення (83 % виявлених у складному реченні аномалій).

Умовні скорочення назв джерел

Д – «День», щоденна всеукраїнська газета, видають у м. Києві з вересня 1996 року.

В – «Віче», волинський тижневик, видають із 1996 року.

ВГ – «Волинська газета», видання, засноване 2000 року.

ВН – «Волинські новини», інформаційне агентство, яке функціонує як друкований ЗМІ із 2016 року.

В-Н – «Волинь-нова», незалежна громадсько-політична газета, заснована у вересні 1939 року у м. Луцьку під назвою «Вільна праця».

ЛЗ – «Луцький замок», газета Луцької міської ради, видають у м. Луцьку з грудня 1995 року.

Сід – «Сім'я і дім», волинський тижневик, був заснований 27 грудня 1996 року.

Література

1. Бондаренко Т. Г. До проблеми феномена помилки / Т. Г. Бондаренко // Вісник Черкаського університету. Педагогічні науки. – Черкаси : ЧДУ, 2001. – Вип. 23. – С. 10–13.

2. Бондаренко Т. Г. Критерії виявлення мовних помилок під час редагування журналістських матеріалів / Т. Г. Бондаренко // Наукові записки Інституту журналістики. – К. : Ін-т журналістики КНУ ім. Т. Шевченка, 2002. – Т. 8. – С. 112–117.

3. Бондаренко Т. Г. Типологія мовних помилок та їх усунення під час редагування журналістських матеріалів : автореф. дис. ... канд. філол. наук : спец. 10.01.08 / Т. Г. Бондаренко ; Ін-т журналістики КНУ ім. Т. Шевченка. – К. : Ін-т журналістики КНУ ім. Т. Шевченка, 2003. – 18 с.

4. Боярська Л. В. Мовні помилки на сторінках ЗМІ (дослідження-моніторинг) / Л. В. Боярська [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://journalib.univ.kiev.ua/Movni_pom_na_st_zmi.pdf.

5. Капелюшний А. О. Стилїстика. Редагування журналістських текстів : навч. посіб. / А. О. Капелюшний. – Львів : ПАІС, 2003. – 542 с.

6. Капелюшний А. О. Типологія журналістських помилок / А. О. Капелюшний. – Львів : ПАІС, 2000. – 68 с.

7. Мариненко І. Види граматичних і пунктуаційних помилок на сторінках журналу «Український тиждень» / І. Мариненко // Стиль і текст : наук. зб. / за ред. В. В. Різуна. – К., 2011. – Вип. 12. – С. 104–114.

8. Партико З. В. Загальне редагування : нормативні основи / З. В. Партико. – Львів : Афіша, 2001. – 416 с.

9. Пономарів О. Д. Культура слова: мовностилістичні поради / О. Д. Пономарів. – К. : Либідь, 1999. – 240 с.

10. Сербенська О. Суржик: «низька мова», безлад чи мовна патологія / О. Сербенська // Телевізійна й радіожурналістика : зб. наук.-метод. пр. – Львів, 2001. – С. 16–20.

11. Супрун В. М. Проблеми мовної компетенції журналістів / В. М. Супрун, Л. В. Супрун // Ученые записки Таврического национального университета им. В. И. Вернадского : Филология. Социальная коммуникация. – Т. 21 (60). – 2008. – № 1. – С. 204–208.

12. Шульська Н. М. Синтаксична культура журналістського тексту (на прикладі політичного тижневика) / Н. М. Шульська // Масова комунікація: історія, сьогодення, перспективи : наук.-практ. журн. – Луцьк : Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2014. – № 5–6 (5) – С. 59–65.

13. Шульская Н. Синтаксические ошибки журналистов в украинских политических изданиях (на уровне простого предложения) / Н. Шульская // Журналистика-2015: стан, проблемы и перспективы : материалы 17-й Междунар. науч.-практ. конф., 12–13 ноября 2015 г., Минск / редкол. : С. В. Дубовик (глав. ред.) [и др.]. – Минск : БДУ, 2015 – Вип. 17. – С. 307–310.

14. Шульская Н. Н. Редакторская культура современных украинских СМИ / Н. Н. Шульская // *Juvenis scientia* : научн. журн.. – 2016. – № 2. – С. 66–69.

References

1. Bondarenko T. H. Do problemy fenomena pomyly / T. H. Bondarenko // *Visnyk Cherkaskoho universytetu. Pedagogichni nauky*. – Cherkasy : ChDU, 2001. – Vyp. 23. – S. 10–13.

2. Bondarenko T. H. Kryterii vyavlennia movnykh pomylok pid chas redahuvannia zhurnalistskykh materialiv / T. H. Bondarenko // *Naukovi zapysky Instytutu zhurnalistyky*. – K. : In-t zhurnalistyky KNU im. T. Shevchenka, 2002. – T. 8. – S. 112–117.

3. Bondarenko T. H. Typolohiia movnykh pomylok ta yikh usunennia pid chas redahuvannia zhurnalistskykh materialiv : avtoref. dys. ... kand. filol. nauk : spets. 10.01.08 / T. H. Bondarenko ; In-t zhurnalistyky KNU im. T. Shevchenka. – K. : In-t zhurnalistyky KNU im. T. Shevchenka, 2003. – 18 s.

4. Boiarska L. V. Movni pomylyky na storinkakh ZMI (doslidzhennia-monitorynh) / L. V. Boiarska [Elektronnyy resurs]. – Rezhym dostupu : http://journalib.univ.kiev.ua/Movni_pom_na_st_zmi.pdf.

5. Kapeliushnyi A. O. Stylystyka. Redahuvannia zhurnalistskykh tekstiv : navch. posib. / A. O. Kapeliushnyi. – Lviv : PAIS, 2003. – 542 s.

6. Kapeliushnyi A. O. Typolohiia zhurnalistskykh pomylok / A. O. Kapeliushnyi. – Lviv : PAIS, 2000. – 68 s.

7. Marynenko I. Vydy hramatychnykh i punktuatsiinykh pomylok na storinkakh zhurnalu «Ukrainskyi tyzhden» / I. Marynenko // Styl i tekst : nauk. zb. / za red. V. V. Rizuna. – K., 2011. – Vyp. 12. – S. 104–114.
8. Partyko Z. V. Zahalne redahuvannia : normatyvni osnovy / Z. V. Partyko. – Lviv : Afisha, 2001. – 416 s.
9. Ponomariv O. D. Kultura slova: movnostylistychni porady / O. D. Ponomariv. – K. : Lybid, 1999. – 240 s.
10. Serbenska O. Surzhuk: «nyzka mova», bezlad chy movna patolohiia / O. Serbenska // Televiziina y radiozhurnalistyka : zb. nauk.-metod. pr. – Lviv , 2001. – S. 16–20.
11. Suprun V. M. Problemy movnoi kompetentsii zhurnalistiv / V. M. Suprun, L. V. Suprun // Uchenye zapiski Tavricheskogo natsionalnogo universiteta im. V. I. Vernadskogo : Filologiya. Sotsialnaya kommunikatsiya. – T. 21 (60). – 2008. – № 1. – S. 204–208.
12. Shulska N. M. Syntaksychna kultura zhurnalistychnoho tekstu (na prykladi politychnoho tyzhnevyka) / N. M. Shulska // Masova komunikatsiia: istoriia, sohodennia, perspektyvy : nauk.-prakt. zhurn. – Lutsk : Skhidnoievrop. nats. un-t im. Lesi Ukrainky, 2014. – № 5–6 (5) – S. 59–65.
13. Shulskaya N. Sintaksicheskie oshibki zhurnalistov v ukrainskikh politicheskikh izdaniyakh (na urovne prostogo predlozheniya) / N. Shulskaya // Zhurnalistika-2015: stan, problemy i perspektyvy : materialy 17-y Mezhdunar. nauk.-prakt. konf., 12–13 noyabrya 2015 g., Minsk / redkol. : S. V. Dubovik (glav. red.) [i dr.]. – Minsk : BDU, 2015 – Vyp. 17. – S. 307–310.
14. Shulskaya N. N. Redaktorskaya kultura sovremennykh ukrainskikh SMI / N. N. Shulskaya // Juvenis scientia : nauchn. zhurn. – 2016. – № 2. – S. 66–69.

Шульська Н., Швирид Т. Работа редактора над пунктуационными ошибками в печатных СМИ.

Статья посвящена рассмотрению наиболее типичных пунктуационных ошибок в речи печатных СМИ, а также работе над ними редакторов газет. Проведен мониторинг зафиксированных пунктуационных анормативов, присутствующих на страницах волынских изданий и всеукраинской газеты «День». Установлено, что на уровне простого предложения високу ошибочность имеют случаи, связанные с пунктуационным оформлением вставних слов и словосочетаний, простых эллиптических предложений, однородных членов предложения, подлежащего и сказуемого. В сложном предложении чаще всего встречаются ошибки, связанные с пунктуационным оформлением сложноподчиненных конструкций. Отмечено крайнюю необходимость совершенствования процесса редактирования, повышения уровня правописаной культуры в современных печатных СМИ.

Ключевые слова: редактор, ошибка, печатные СМИ, пунктуация, знак препинания, простое предложение, сложное предложение.

Shulska N., Shvyryd T. Editor's Work on Punctuation Mistakes in Print Media. The article deals with the most common punctuation errors in language print media, as well as work on them editors of newspapers. A monitor recorded errors of punctuation present in the pages of newspapers of Volyn media and Ukrainian newspaper «Day». It was found that simple sentence at a high level errors cases are associated with punctuation inserted design words, simple elliptical sentences, homogeneous parts of the sentence, the subject and predicate. In a complex sentence, the most common errors associated with punctuation design of complex structures. Emphasized the urgent need to improve the process of editing, improving spelling culture in modern print media.

Keywords: editor, error, print media, punctuation, simple sentences, complex sentences.

Адреси для листування: nat_sh@ukr.net, tanyashvyryd@mail.ru.

Стаття надійшла до редакції 20.05.2016.